

Yhdistyksen kunniajäsen professori Veijo Saloheimo siirtyi tuonilmaisiin

Tverinkarjalaisten ystäville hyvin tärkeä ihminen, yhdistyksemme ensimmäinen kunniajäsen, professori Veijo Saloheimo on siirtynyt tuonilmaisiin 29. joulukuuta 2020. Hän oli 96-vuotias.

Tohmajärvellä syntynyt ja Joensuussa toiminut Veijo Saloheimo vaikutti laajasti karjalaisen kulttuurin ja karjalaisen tutkimuksen edistämiseen. Itä-Suomen, Laatokan Karjalan ja Inkerinmaan historiaa tutkiessaan Veijo Saloheimo löysi myös tverinkarjalaiset, jotka olivat lähteneet Venäjälle Laatokan pohjoispuolelta, Käkisalmen läänistä. Saloheimo oli tavattoman ahkera kirjoittaja ja hän julkaisi yli 30 teosta, joissa selvitettiin eri pohjoiskarjalaisten alueiden ja myös tverinkarjalaisten asutushistoriaa ja muuttoliikkeitä.

Veijo Saloheimo kiinnostui tverinkarjalaisista jo varhain ja oli mukana Tverissä jo 1990, kun Tverinkarjalaisten kulttuuriautonomiamia edeltävä kulttuuriseura perustettiin. Hän on ollut tverinkarjalaiselle identiteetille kuin kummisetä, siinä kun Pertti Virtaranta on ollut tveinkarjalan kielen herättäjä.

Vuonna 2010 ilmestynyt Saloheimon kirja *Entisen esivallan alle, uusille asuinsijoille* kertoi juuri siitä, kuinka karjalaiset ja myös inkeroiset lähtivät 1500-1600 -luvulla etsimään uusia asuinpaikkoja Venäjältä. Saloheimo tuo kirjassaan esiin myös muuttoliikkeen taustaa. Hän toki mainitsee yhtenä tekijänä sen, että Käkisalmen läänin siirtyessä Venäjältä Ruotsin hallintaan alkoi ortodoksiväestön käännytys luterilaisiksi. Saloheimo piti kuitenkin yhtä tärkeänä sitä tosiasiaa, että Venäjällä oli sotien vuoksi paljon tyhjää tilaa mennä ja aloittaa uusi elämä, ja sinne väkeä houkuteltiin. Hänen hämmästyttävissä tutkimuksissaan, jossa oli mukana 9000 perhettä, on voitu selvittää mm. mistä perheet Karjalasta lähtivät ja minne he Tverin alueella asettuivat.

Veijo Saloheimo toimi Joensuun korkeakoulun (nykyisin Itä-Suomen yliopiston) Suomen historian dosenttina lähes 30 vuotta. Professorin arvonimen hän sai vuonna 1983. Hän totesi usein ystävällisesti myhäillen, ettei hän ole mikään emeritusprofessori, sillä hän jatkoi tutkimuksiaan myös eläkkeellä. Juttelin Veijo Saloheimon kanssa noin kuukausi sitten puhelimesta ja silloin hän toivoi, että jostain löytyisi hänen työlleen jatkaja, sillä arkistot avautuvat vähitellen myös Venäjällä. Hän oli myös kovin kiinnostunut yhdistyksemme tilanteesta ja tulevaisuudesta.

Veijo Saloheimossa yhdistys ja tverinkarjalaiset menettivät hyvän ja lämpimän ystävän ja tukijan.

Elina Hatakka